

Dosarul nr. 3r-395/21

2-19048306-01-3r-20122021

Instanța de fond: Judecătoria Criuleni, sediul central – A. Motricală

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Clima

DECIZIE

29 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către Primăria satului Măgdăcești și Consiliul sătesc Măgdăcești, reprezentați de avocatul Svetlana Chirilenco,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Sergiu Guzun și Maria Guzun împotriva Primăriei satului Măgdăcești și Consiliului sătesc Măgdăcești, Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, Serviciului Cadastral teritorial Criuleni, persoană terță Gheorghe Efros cu privire la contestarea actelor administrative și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din data de 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibil apelul, depus de către Primăria satului Măgdăcești și Consiliul sătesc Măgdăcești, reprezentați de avocatul Svetlana Chirilenco, din motivul depunerii motivării apelului tardiv,

constată:

La 03 iunie 2019 Sergiu Guzun și Maria Guzun au înaintat acțiune împotriva Primăriei și Consiliului s. Măgdăcești, IP „Agenția Servicii Publice”, Serviciului Cadastral teritorial Criuleni, persoană terță Gheorghe Efros, prin care au solicitat anularea actelor administrative și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din data de 29 decembrie 2020 a Judecătoria Criuleni, sediul central s-a admis parțial acțiunea înaintată de Sergiu Guzun și Maria Guzun, s-a anulat parțial decizia Consiliului s. Măgdăcești nr.04/7 din 07 septembrie 2016 cu privire la modificarea deciziei nr.03/3 din 28 iunie 2016, s-a anulat decizia Consiliului s. Măgdăcești nr.01/12 din 20 septembrie 2019, s-au anulat procesele-verbale nr.2 din 12 martie 2019 și nr.1 din 16 aprilie 2019, s-a constatat nulitatea contractului de vânzare-cumpărare a terenului, încheiat la 10 aprilie 2019 între Primăria s. Măgdăcești și Gheorghe Efros. În rest, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea. (f.d.193, 204-212, vol.I)

La 13 ianuarie 2021 avocatul Svetlana Chirilenco, în numele Primăriei și Consiliului s. Măgdăcești, a depus apel împotriva hotărârii Judecătoria Criuleni, sediul central din 29 decembrie 2020. (f.d. 198-200, vol.I)

La 20 iulie 2021 avocatul Svetlana Chirilenco, în numele Primăriei și Consiliului s. Măgdăcești, a depus motivarea apelului, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi decizii prin care cerințele înaintate de către Sergiu Guzun și Maria Guzun să fie respinse ca neîntemeiate. (f.d. 220-232, vol.I)

Prin încheierea din data de 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul declarat de către avocatul Svetlana Chirilenco, în numele Primăriei și Consiliului s. Măgdăcești, din motivul depunerii motivării apelului tardiv. (f.d. 5-6, vol.II)

La 26 noiembrie 2021 avocatul Svetlana Chirilenco, în numele Primăriei și Consiliului s. Măgdăcești, a contestat cu recurs încheierea instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu restituirea cauzei spre rejudecare. (f.d. 12-15, vol.II)

În motivarea recursului avocatul recurenților a indicat că a respectat, atât termenul de depunere a apelului nemotivat, cât și a motivării apelului. Aceasta a susținut că nu a recepționat hotărârea motivată a instanței de fond. Motivarea apelului a fost perfectată în baza hotărârii motivate publicată pe portalul instanțelor de judecată și după obținerea actelor suplimentare de la Agenția Relații Funciare și Cadastru, care au importanță decizională pe cauza aflată în litigiu.

Avocatul Svetlana Chirilenco a menționat că soluția adoptată de către instanța de apel prin încheierea contestată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul prevederilor art. 6§1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

La 20 decembrie 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat pentru notificare lui Sergiu Guzun, Mariei Guzun, IP „Agenția Servicii Publice”, Serviciului Cadastral teritorial Criuleni și persoanei terțe Gheorghe Efros copia recursului depus de către avocatul Svetlana Chirilenco, în numele Primăriei și Consiliului s. Măgdăcești împotriva încheierii din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu explicarea dreptului de a depune referință. Însă, până la examinarea recursului nu au făcut uz de dreptul procedural de a depune referințe referitor la argumentele recursului.

În corespundere cu articolul 241, alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată, care a emis încheierea contestată, în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 20 octombrie 2021, a notificat-o Primăriei și Consiliului s. Măgdăcești la 16 noiembrie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la fila dosarului 10, vol.II.

Instanța de recurs reține că avocatul Svetlana Chirilenco s-a conformat prevederilor legale și în termen a depus recursul împotriva încheierii din data de 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Conform art. 243, alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces. Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

Examinând recursul, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ

al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243, alin. (1), lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Cercetând starea de fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, Colegiul constată că la 03 iunie 2019 Sergiu Guzun și Maria Guzun au înaintat acțiune împotriva Primăriei și Consiliului s. Măgdăcești, IP „Agenția Servicii Publice”, Serviciului Cadastral teritorial Criuleni, persoană terță Gheorghe Efros, prin care au solicitat anularea actelor administrative și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din data de 29 decembrie 2020 a Judecătoriei Criuleni, sediul central s-a admis parțial acțiunea înaintată de Sergiu Guzun și Maria Guzun. (f.d.193, 204-212, vol.I)

La 13 ianuarie 2021 avocatul Svetlana Chirilenco, în numele Primăriei și Consiliului s. Măgdăcești, a depus apel nemotivat hotărârea Judecătoriei Criuleni, sediul central din 29 decembrie 2020, iar la 20 iulie 2021 a prezentat motivarea apelului. (f.d. 198-200, 220-232, vol.I)

Prin încheierea din data de 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul înaintat de către avocatul Svetlana Chirilenco, în numele Primăriei și Consiliului s. Măgdăcești, din motivul depunerii motivării apelului după expirarea termenului stabilit la art. 232, alin. (2) din Codul administrativ. (f.d. 168-171)

Avocatul Svetlana Chirilenco, în numele Primăriei și Consiliului s. Măgdăcești, a criticat soluția instanței de apel, indicând că a prezentat motivarea apelului în termen.

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs a constatat că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, ori în corespundere cu art. 236, alin. (2), lit. e) din Codul administrativ apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232, alin. (2).

În conformitate cu articolul 232 din Codul administrativ, (2) motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

Instanța de recurs menționează că termenul de procedură instituit de legiuitor pentru depunerea apelului motivat este prevăzut de o normă imperativă. Așa, art. 232, alin. (2) din Codul administrativ stipulează că începutul curgerii termenului de depunere a apelului motivat este determinat de un singur eveniment – de la data notificării hotărârii motivate.

Conform art. 97, alin. (1) din Codul administrativ notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. (2) Notificarea se face în cazurile prevăzute de lege sau prin dispoziția autorității publice.

(3) Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

În conformitate cu art. 109 din Codul administrativ un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Din materialele dosarului rezultă că hotărârea Judecătoriei Criuleni, sediul central a fost pronunțată la 29 decembrie 2020.

La 28 aprilie 2021 instanța de fond a expediat participanților la proces hotărârea motivată, inclusiv avocatului Svetlana Chirilenco, la adresa indicată în apelul nemotivat depus la 13 ianuarie 2021. (f.d. 213, vol.I)

Potrivit avizului de recepție anexat la fila dosarului 216, vol. I, avocatul Svetlana Chirilenco a recepționat hotărârea motivată a instanței de fond la 06 mai 2021.

Conform art. 63, alin. (1) din Codul administrativ, calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 259-266 din Codul civil (în redacția actuală a Codului civil art. 383-390).

La rândul său, art. 385 din Codul civil prescrie în alin. (1) că, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Articolul 389 din Codul civil prevede că dacă ultima zi a termenului este o zi de duminică, de sâmbătă sau o zi care, în conformitate cu legea în vigoare, la locul executării obligației este zi de odihnă, termenul expiră în următoarea zi lucrătoare.

Coroborând normele legale precitate, se constată că în condițiile speței începutul curgerii termenului de depunere a motivării apelului este ziua imediat următoare datei calendaristice notificării hotărârii motivate, adică ziua de 07 mai 2021, iar ultima zi fiind data de 07 iunie 2021, ora 24.00, care este imediat prima zi lucrătoare.

Însă, distinct acestor circumstanțe, avocatul Svetlana Chirilenco a prezentat Curții de Apel Chișinău motivarea apelului la 20 iulie 2021, mult peste termenul legal. Astfel, este în afara oricărui dubiu că avocatul Svetlana Chirilenco, acționând în interesele Primăriei și Consiliului s. Măgdăcești, nu a depus motivarea apelului în termenul legal prevăzut la art. 232, alin. (2) din Codul administrativ, deși, de la momentul notificării hotărârii motivate a dispus de timp suficient și rezonabil pentru a face uz de acest drept procedural și a depune motivarea apelului în interiorul termenului legal.

Argumentul avocatului autorităților publice recurente precum că a depus motivarea apelului în termen, deoarece nu a recepționat hotărârea motivată este considerat de către instanța de recurs declarativ, ori din materialele dosarului rezultă cert că la 06 mai 2021 avocatul Svetlana Chirilenco a recepționat hotărârea motivată din data de 29 decembrie 2020 a Judecătoriei Criuleni, sediul central.

Completul specializat menționează că potrivit art. 47, alin. (3) din Codul administrativ culpa reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat.

În urma celor constatate Colegiul menționează că neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Colegiul consideră că, prin prisma art. 24, alin. (1) din Codul administrativ avocatul Svetlana Chirilenco, în numele Primăriei și Consiliului s. Măgdăcești, avea obligația prezumată de a manifesta diligență și atitudine activă și să depună apelul motivat în termen. Această acțiune procesuală era vital necesară pentru întreprinderea măsurilor de protejare a drepturilor de acces la instanță și declararea în termen a căii de atac (apelul), în caz contrar intervenind cu titlu de sancțiune procedurală, declararea apelului inadmisibil în temeiul art. 232, alin. (2) coroborat cu art. 236, alin. (2), lit. e) din Codul administrativ.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat în cauza Van Harn v. Germania (nr.7557/03 din 11 septembrie 2007) că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

În conformitate cu prevederile art. 65, alin. (1) din Codul administrativ dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen.

Din materialele dosarului rezultă că recurenții nu au beneficiat de dreptul prevăzut la art. 65, alin. (1) din Codul administrativ și nu au solicitat instanței de apel repunerea în termenul de declarare a apelului.

Sub acest aspect Colegiul notează că legiuitorul a instituit termen imperativ pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte. Deci, admiterea exercitării unei căi de atac în afara termenului legal ar constitui o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

La fel, în cauza Ponomaryov v. Ucraina Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, deși în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

În lumina acestor circumstanțe, Colegiul ajunge la concluzia că instanța de apel întemeiat a declarat inadmisibil apelul depus de către avocatul Svetlana Chirilenco, în numele Primăriei și Consiliului s. Măgdăcești, împotriva hotărârii din 29 decembrie 2020 a Judecătoriei Criuleni, sediul central.

Conjunctura situației de fapt constatată de instanța de recurs și concluziile trase profilează netemeinicia recursului și necesitatea respingerii acestuia.

În conformitate cu art. 243, alin. (1), lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul depus de către avocatul Svetlana Chirilenco, în numele Primăriei și Consiliului s. Măgdăcești.

Se menține încheierea din data de 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Sergiu Guzun și Maria Guzun împotriva Primăriei satului Măgdăcești și Consiliului sătesc Măgdăcești, Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, Serviciului Cadastral teritorial Criuleni, persoană terță Gheorghe Efros cu privire la contestarea actelor administrative și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh